



Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 24. marca 2023*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Migrujúci pracovníci – Nezamestnanosť – Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu – Sociálne zabezpečenie – Článok 30 – Určenie nároku na dávku v nezamestnanosti – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Článok 65 ods. 2 – Štátna príslušníčka členského štátu, ktorá bola zamestnaná v Spojenom kráľovstve – Skončenie jej pracovnej zmluvy po vystúpení Spojeného kráľovstva a skončení prechodného obdobia stanoveného v tejto dohode – Nárok tejto štátnej príslušníčky na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov tohto členského štátu po jej návrate do tohto členského štátu“

Vo veci C-30/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Administrativen sád Veliko Tarnovo (Správny súd Veliko Tarnovo, Bulharsko) z 20. decembra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 12. januára 2022, ktorý súvisí s konaním:

DV

proti

Direktor na Teritorialno podelenie na Nacionalnija osiguritelen institut – Veliko Tarnovo,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predsedníčka siedmej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia F. Biltgen (spravodajca) a N. Wahl,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– bulharská vláda, v zastúpení: M. Georgieva, T. Mitova a E. Petranova, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: bulharčina.

- česká vláda, v zastúpení: O. Serdula, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a N. Nikolova, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vo veci sa rozhodne formou odôvodneného uznesenia v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 30 a 31 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 7, ďalej len „dohoda o vystúpení“), podpísanej v Bruseli (Belgicko) a Londýne (Spojené kráľovstvo) 24. januára 2020, ktorá nadobudla platnosť 1. februára 2020, ako aj článku 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012 (Ú. v. EÚ L 149, 2012, s. 4) (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi DV a Direktor na Teritorialno podelenie na Nacionalnija osiguriteľen institut – Veliko Tarnovo (riaditeľ územného oddelenia Národného inštitútu sociálneho zabezpečenia Veliko Tarnovo, Bulharsko) vo veci odmietnutia posledného uvedeného riaditeľa priznať dotknutej osobe dávky v nezamestnanosti po skončení jej pracovného pomeru v Spojenom kráľovstve 29. marca 2021.

Právny rámec

Právo Únie

Dohoda o vystúpení

- 3 Dohoda o vystúpení bola schválená v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu rozhodnutím Rady (EÚ) 2020/135 z 30. januára 2020 (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 1).
- 4 Podľa šiesteho odseku preambuly tejto dohody:

„Uznávajúc, že je potrebné poskytnúť občanom [Európskej] únie a štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva [Veľkej Británie a Severného Írska], ako aj ich príslušným rodinným príslušníkom recipročnú ochranu v prípadoch, keď využili svoje práva na voľný pohyb pred dátumom stanoveným v tejto dohode, a zabezpečiť, aby ich práva podľa tejto dohody boli vymáhateľné a založené na zásade nediskriminácie; uznávajúc takisto, že práva vyplývajúce z obdobia poistenia na účely sociálneho zabezpečenia by mali byť chránené.“

5 Článok 7 ods. 1 uvedenej dohody stanovuje:

„Na účely tejto dohody sa všetky odkazy na členské štáty a príslušné orgány členských štátov v ustanoveniach práva Únie uplatniteľného podľa tejto dohody chápu ako odkazy zahŕňajúce Spojené kráľovstvo a jeho príslušné orgány, s výnimkou:

...“

6 Článok 10 ods. 1 písm. a) tej istej dohody znie:

„Bez toho, aby bola dotknutá hlava III, sa táto časť uplatňuje na tieto osoby:

a) občania Únie, ktorí si uplatňovali svoje právo na pobyt v Spojenom kráľovstve v súlade s právom Únie pred skončením prechodného obdobia a ktorí sa v ňom po skončení prechodného obdobia naďalej zdržiavajú.“

7 Hlava III časti II dohody o vystúpení s názvom „Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia“ obsahuje články 30 až 36 tejto dohody.

8 Článok 30 ods. 1 až 4 tejto dohody stanovuje:

„1. Táto hlava sa uplatňuje na tieto osoby:

a) občania Únie, ktorí na konci prechodného obdobia podliehajú právnym predpisom Spojeného kráľovstva, ako aj ich rodinní príslušníci a pozostalí;

...

c) občania Únie, ktorí sa na konci prechodného obdobia zdržiavajú v Spojenom kráľovstve a podliehajú právnym predpisom členského štátu, ako aj ich rodinní príslušníci a pozostalí;

...

e) osoby, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti písmen a) až d), ale sú:

i) občania Únie, ktorí na konci prechodného obdobia vykonávajú činnosť ako zamestnaná alebo samostatne zárobkovo činná osoba v Spojenom kráľovstve a ktorí na základe hlavy II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 podliehajú právnym predpisom členského štátu, ako aj ich rodinní príslušníci a pozostalí,...

...

2. Osoby uvedené v odseku 1 sú zahrnuté dovedy, kým sa bez prerušenia nachádzajú v jednej zo situácií stanovených v uvedenom odseku vzťahujúcich sa naraz aj na členský štát, aj na Spojené kráľovstvo.

3. Táto hlava sa uplatňuje aj na osoby, ktoré nepatria alebo ktoré prestali patriť do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. a) až e) tohto článku, avšak patria do rozsahu pôsobnosti článku 10 tejto dohody, ako aj na ich rodinných príslušníkov a pozostalých.

4. Osoby uvedené v odseku 3 sú zahrnuté dovtedy, kým majú právo na pobyt v hostiteľskom štáte na základe článku 13 tejto dohody alebo právo pracovať vo svojom štáte zamestnania na základe článku 24 alebo 25 tejto dohody.“

9 Článok 31 ods. 1 prvý pododsek uvedenej dohody stanovuje:

„Pravidlá a ciele stanovené v článku 48 [ZFEÚ], nariaden[ia] (ES) č. 883/2004 a nariaden[ia] Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 [zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1)] sa uplatňujú na osoby, na ktoré sa vzťahuje táto hlava.“

10 Podľa článku 32 ods. 1 písm. a) tej istej dohody:

„Nasledujúce pravidlá sa uplatňujú v nasledujúcich situáciách v rozsahu stanovenom v tomto článku, pokiaľ sa týkajú osôb, na ktoré sa nevzťahuje alebo prestal vzťahovať článok 30:

a) táto hlava sa uplatňuje na nasledujúce osoby, a to na účely uplatňovania a sčítania dôb poistenia, zamestnania, samostatne zárobkovej činnosti alebo bydliska vrátane práv a povinností vyplývajúcich z takýchto dôb v súlade s nariadením č. 883/2004:

i) občania Únie..., ktorí podliehali právnym predpisom Spojeného kráľovstva pred skončením prechodného obdobia, ako aj ich rodinní príslušníci a pozostalí;

...

na účely sčítania dôb sa zohľadňujú doby ukončené pred skončením aj po skončení prechodného obdobia, a to v súlade s [nariadením č. 883/2004].“

11 Článok 126 dohody o vystúpení znie:

„Uplatňuje sa prechodné alebo implementačné obdobie, ktoré sa začne dátumom nadobudnutia platnosti tejto dohody a skončí sa 31. decembra 2020.“

Nariadenie č. 883/2004

12 Článok 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004 definuje na účely tohto nariadenia pojem „bydlisko“ ako miesto, kde osoba zvyčajne býva.

13 Kapitola 6 hlavy III tohto nariadenia s názvom „Dávky v nezamestnanosti“ obsahuje články 61 až 65a tohto nariadenia.

14 Článok 61 uvedeného nariadenia s názvom „Osobitné pravidlá o sčítaní dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti“ stanovuje:

„1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo,
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.“

15 Článok 65 ods. 2 a 5 toho istého nariadenia stanovuje:

„2. Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydliska v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydliska v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

...

5. a) Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

...“

Bulharské právo

16 Článok 54a ods. 1 Kodeks za socialno osigurjavanje (zákon o sociálnom zabezpečení) (DV č. 77 zo 16. septembra 2021, ďalej len „KSO“) stanovuje:

„Nárok na dávky v nezamestnanosti majú osoby, za ktoré boli zaplatené alebo boli splatné príspevky na sociálne zabezpečenie v súvislosti s poistením vo Fonde ‚nezamestnanosti‘ po dobu najmenej 12 mesiacov počas 18 mesiacov pred ukončením účasti na poistení a ktoré

1. boli evidované ako nezamestnané na úrade práce,
2. nezískali nárok na starobný dôchodok v Bulharskej republike alebo na starobný dôchodok v inom štáte, alebo nepoberajú znížený dôchodok podľa článku 68a alebo zamestnanecký dôchodok podľa článku 168,

3. nevykonávajú žiadnu zárobkovú činnosť, na základe ktorej by sa na ne vzťahovalo povinné poistenie podľa tohto zákonníka alebo podľa právnych predpisov iného štátu, s výnimkou osôb uvedených v § 114a ods. 1 Kodeks na truda [(Zákonník práce)].“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 DV je bulharská štátna príslušníčka. Od 1. decembra 2014 do 29. marca 2021 bola zamestnaná v Spojenom kráľovstve u rôznych zamestnávateľov v oblasti sociálnych a zdravotníckych služieb.
- 18 Dňa 2. apríla 2021 si DV ako nezamestnaná osoba uplatnila nárok na dávky v nezamestnanosti v Bulharsku na základe KSO. Na podporu svojej žiadosti DV predložila niektoré dokumenty vrátane vyhlásenia o bydlisku na účely uplatnenia článku 65 ods. 2 nariadenia č. 883/2004. Okrem toho sa medzi Spojeným kráľovstvom a Bulharskom uskutočnila elektronická výmena informácií o situácii DV.
- 19 Rozhodnutím z 18. augusta 2021 bulharský orgán pre poistenie v nezamestnanosti odmietol vyhovieť tejto žiadosti z dôvodu, že po dobách poistenia, ktoré DV dosiahla v Spojenom kráľovstve do 29. marca 2021, nenasledovali doby, počas ktorých by bolo v Bulharsku uzavreté sociálne poistenie. Podľa tohto orgánu sa článok 30 dohody o vystúpení neuplatňoval, keďže DV svojím návratom do Bulharska prerušila cezhraničnú situáciu, v ktorej sa nachádzala v deň skončenia prechodného obdobia stanoveného v článku 126 dohody o vystúpení (ďalej len „prechodné obdobie“), t. j. 31. decembra 2020, a preto sa jej situácia súčasne netýkala členského štátu a Spojeného kráľovstva. Okrem toho, pokiaľ ide o článok 32 tejto dohody, ktorý sa týka sčítania dôb poistenia dosiahnutých pred a po skončení prechodného obdobia, DV nevykonávala v Bulharsku zárobkovú činnosť, ktorej ukončenie by umožnilo určiť, či splnila podmienky požadované bulharským právom upravujúcim nárok na dávky v nezamestnanosti.
- 20 Dňa 27. septembra 2021 bol opravný prostriedok, ktorý DV podala proti tomuto rozhodnutiu, zamietnutý žalovaným v konaní vo veci samej. Následne DV podala proti tomuto zamietavému rozhodnutiu žalobu na vnútroštátny súd, Administrativen sad Veliko Tarnovo (Správny súd Veliko Tarnovo, Bulharsko).
- 21 Podľa tohto súdu posúdenie zákonnosti uvedeného rozhodnutia o zamietnutí súvisí, či dokonca podlieha uplatneniu pravidiel stanovených v článkoch 61 až 65 nariadenia č. 883/2004 a ustanovení nariadenia č. 987/2009, ktoré ich spresňujú, na situáciu, o ktorú ide vo veci samej, vzhľadom na článok 31 ods. 1 dohody o vystúpení alebo uplatniteľnosť článku 32 tejto dohody výlučne na účely sčítania dotknutých období.
- 22 Uvedený súd zastáva názor, že situácia DV nezodpovedá prípadu uvedenému v článku 30 ods. 1 písm. c) uvedenej dohody, ktorý žalovaný v konaní vo veci samej považuje za relevantný, ale prípadu uvedenému v tomto článku 30 ods. 1 písm. a), ktorý sa uplatňuje na občanov Únie, na ktorých sa na konci prechodného obdobia vzťahujú právne predpisy Spojeného kráľovstva.
- 23 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť článku 31 ods. 1 dohody o vystúpení, a teda ustanovení nariadenia č. 883/2004, vnútroštátny súd spresňuje, že podľa žalovaného v konaní vo veci samej situácia DV nepatrí medzi prípady uvedené v článku 30 ods. 1 tejto dohody, keďže ich uplatňovanie je podmienené článkom 30 ods. 2 uvedenej dohody, podľa ktorého sa na osoby uvedené v tomto článku 30 ods. 1 vzťahuje „dovtedy“, kým sa nepretržite nachádzajú v jednej zo situácií, ktoré sú

v ňom uvedené a ktorá sa týka naraz tak členského štátu, ako aj Spojeného kráľovstva. Ukončenie zamestnania DV v Spojenom kráľovstve 29. marca 2021 by však ukončilo situáciu, v ktorej sa nachádzala.

- 24 V tejto súvislosti sa tento súd pýta, či sa má výraz „dovtedy“ vykladať v tom zmysle, že osoby uvedené v tomto článku 30 ods. 1 patria do jednej zo situácií uvedených v tomto ustanovení len dovtedy, kým sa nachádzajú v tejto situácii, alebo v tom zmysle, že vzhľadom na logiku dotknutých ustanovení dohody o vystúpení a cieľ sledovaný touto dohodou sa na tieto osoby naďalej vzťahuje uvedené ustanovenie, ak sa nachádzali v uvedenej situácii počas celého prechodného obdobia, a tak zmena situácie, ku ktorej došlo po tomto období, nemá vplyv na uplatniteľnosť toho istého ustanovenia.
- 25 Subsidiárne sa uvedený súd pýta na prípadnú uplatniteľnosť článku 30 ods. 3 dohody o vystúpení na spor vo veci samej, keďže podľa jeho názoru sa na situáciu DV vzťahuje článok 10 ods. 1 písm. a) tejto dohody, na ktorý tento odsek 3 odkazuje. V tejto súvislosti sa pýta, či obmedzenie stanovené v článku 30 ods. 4 uvedenej dohody vylučuje uplatnenie uvedeného odseku 3 na DV, keďže od skončenia jej pracovného pomeru už nemá právo na pobyt v Spojenom kráľovstve, alebo či sa toto obmedzenie týka existencie práva na pobyt alebo zamestnania vykonávaného po skončení prechodného obdobia bez toho, aby bol relevantný okamih zániku tohto práva po uplynutí tohto obdobia.
- 26 Za týchto okolností Administrativen săd Veliko Tarnovo (Správny súd Veliko Tarnovo) rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa ustanovenie článku 30 ods. 2 [dohody o vystúpení] v spojení s jej článkom 30 ods. 1 písm. a) vykladať v tom zmysle, že osoby uvedené v druhom z týchto ustanovení patria do osobnej pôsobnosti článku 31 ods. 1 dohody, ak boli počas celého prechodného obdobia bez prerušenia štátnymi príslušníkmi členského štátu a zároveň podliehali právnym predpisom Spojeného kráľovstva, alebo sa má vykladať tak, že osoby podľa článku 30 ods. 1 [tejto dohody] patria do pôsobnosti článku 31 ods. 1 [len v prípade, ak vykonávajú] na konci prechodného obdobia a/alebo po jeho skončení v Spojenom kráľovstve prácu ako zamestnanec?
2. Má sa ustanovenie článku 30 ods. 2 [dohody o vystúpení] v spojení s jej článkom 30 ods. 1 písm. c) vykladať v tom zmysle, že osoby uvedené v druhom z týchto ustanovení patria do pôsobnosti ustanovenia článku 31 ods. 1 dohody, ak sa ako občania Únie počas celého prechodného obdobia zdržiavali v Spojenom kráľovstve a zároveň počas celého prechodného obdobia až do jeho skončenia podliehali právnym predpisom len jedného členského štátu, alebo sa má toto ustanovenie vykladať tak, že osoby podľa článku 30 ods. 1 písm. c) nepatria do pôsobnosti článku 31 ods. 1 [tejto dohody], ak sa po skončení prechodného obdobia už viac nezdržiavali v Spojenom kráľovstve?
3. V prípade, ak z výkladu ustanovení článku 30 ods. 2 [dohody o vystúpení] v spojení s jej článkom 30 ods. 1 písm. a) a c) vyplýva, že tieto ustanovenia sa neuplatnia na skutkové okolnosti v konaní vo veci samej, pretože občan Únie sa po skončení prechodného obdobia už viac nezdržiava na danom území, majú sa v takomto prípade ustanovenia článku 30 ods. 4 [tejto dohody] v spojení s odsekom 3 dohody vykladať v tom zmysle, že osoby zdržiavajúce sa alebo pracujúce v hostiteľskom štáte, resp. v štáte výkonu práce viac nepatria do pôsobnosti ustanovenia článku 31 ods. 1 [tejto dohody], ak zaniklo ich právne postavenie pracujúcej osoby (zamestnanec), a z tohto dôvodu im zaniklo ich právo na pobyt a po skončení prechodného

obdobia opustili štát výkonu práce, resp. hostiteľský štát, alebo sa majú vykladať tak, že obmedzenie stanovené článkom 30 ods. 4 [tejto dohody] sa dotýka práva na pobyt a výkon práce, ktoré boli uplatnené po skončení prechodného obdobia, pričom nie je relevantné, kedy tieto práva zanikli, ak stále existovali po skončení prechodného obdobia?“

Konanie na Súdnom dvore

- 27 V prvom rade vnútroštátny súd navrhol, aby sa táto prejudiciálna otázka riešila v skrátanom súdnom konaní podľa článku 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Na podporu svojho návrhu súd uviedol, že DV nepoberala žiadny príjem, odkedy prestala byť zamestnaná v Spojenom kráľovstve, a že možno bude musieť požiadať o dávku v nezamestnanosti v Spojenom kráľovstve v lehotách a za podmienok stanovených právom Spojeného kráľovstva.
- 28 Uznesením z 25. februára 2022 predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta tento návrh zamietol z dôvodu, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora ani samotný záujem účastníkov konania, akokoľvek dôležitý a legitímny, na čo najrýchlejšom určení rozsahu ich práv vyplývajúcich z práva Únie, ani hospodárska alebo sociálne citlivá povaha veci samej neznamenajú potrebu jej prejednania v skrátenej lehote v zmysle článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku (uznesenie predsedu Súdneho dvora z 27. februára 2019, M.V. a i., C-760/18, neuvverejnené, EU:C:2019:170, bod 18, ako aj citovaná judikatúra), a ďalej, pokiaľ ide o prípadnú potrebu DV uplatniť jej nárok na dávku v nezamestnanosti v Spojenom kráľovstve, vnútroštátny súd nespresnil, aká je lehota na uplatnenie tohto nároku podľa právnej úpravy tohto štátu, ani neuviedol dôvody, pre ktoré DV nemohla uplatniť tento nárok pred rozhodnutím Súdneho dvora o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 29 Po druhé sa Súdny dvor 30. septembra 2022 obrátil na tento súd so žiadosťou o poskytnutie informácií o štáte bydliska v zmysle článku 1 písm. j) a článku 65 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 DV počas obdobia zamestnania v Spojenom kráľovstve od 1. decembra 2014 do 29. marca 2021.
- 30 Dňa 11. októbra 2022 tento súd na túto žiadosť odpovedal, že počas celého tohto obdobia bolo štátom bydliska DV Spojené kráľovstvo, čo vyplýva tak z elektronickej výmeny informácií medzi týmto štátom a Bulharskom, ako aj z vyhlásenia o bydlisku, ktoré DV predložil na účely uplatnenia článku 65 ods. 2 nariadenia č. 883/2004.

O prejudiciálnych otázkach

- 31 Podľa článku 99 rokovacieho poriadku, ak odpoveď na prejudiciálnu otázku možno jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.
- 32 Toto ustanovenie sa musí uplatniť v tomto prípade.
- 33 Na úvod treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou prináleží Súdnemu dvoru v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, zavedeného článkom 267 ZFEÚ, poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prislúcha v prípade potreby

nielen preformulovať otázku, ktorá mu bola predložená, ale tiež zohľadniť právne predpisy Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojich otázok neodvolával (rozsudok z 12. januára 2023, RegioJet, C-57/21, EU:C:2023:6, bod 92 a citovaná judikatúra).

- 34 V prejednávanej veci sa položené otázky týkajú výlučne výkladu článkov 30 a 31 dohody o vystúpení a ich cieľom je určiť ich uplatniteľnosť na takú situáciu, o akú ide vo veci samej, keď sa osoba, ktorá niekoľko rokov pracovala na území Spojeného kráľovstva, po skončení prechodného obdobia vráti do Bulharska a požiada o dávku v nezamestnanosti v tomto členskom štáte.
- 35 V tejto súvislosti zo šiesteho odseku preambuly tejto dohody vyplýva, že je potrebné poskytnúť recipročnú ochranu občanom Únie a štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva, ktorí pred dátumom stanoveným v tejto dohode uplatnili svoje práva na voľný pohyb, najmä tie, ktoré vyplývajú z dôb členstva v systéme sociálneho zabezpečenia.
- 36 Okrem toho článok 7 ods. 1 dohody o vystúpení spresňuje, že na účely tejto dohody sa všetky odkazy na členské štáty a príslušné orgány členských štátov v ustanoveniach práva Únie uplatniteľného podľa tejto dohody, až na určité výnimky, chápu ako odkazy zahŕňajúce Spojené kráľovstvo a jeho príslušné orgány.
- 37 Z toho vyplýva, že cieľom dohody o vystúpení nie je vytvoriť práva nezávislé od práva Únie, ale chrániť práva vykonávané na základe tohto práva pred skončením prechodného obdobia tým, že ustanovenia tohto práva uvedené v tejto dohode sú uplatniteľné na situácie vymedzené v tejto dohode, ktoré sa týkajú štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva, právnych predpisov alebo územia.
- 38 Konkrétne článok 31 dohody o vystúpení, ktorý je súčasťou hlavy III druhej časti tejto dohody s názvom „Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia“ v odseku 1 stanovuje, že pravidlá a ciele stanovené okrem iného v nariadení č. 883/2004 sa uplatňujú na osoby, na ktoré sa vzťahuje táto hlava.
- 39 Z toho vyplýva, že pred preskúmaním, či je možné ustanovenia dohody o vystúpení uplatniť na situáciu, o akú ide vo veci samej, je potrebné určiť, či by sa ustanovenia nariadenia č. 883/2004, na ktoré sa DV odvoláva, na ňu vzťahovali bez ohľadu na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie alebo na skutočnosť, že svoju činnosť vykonávala ako zamestnankyňa v tomto štáte, a nie v členskom štáte Únie. Ak by to tak totiž nebolo, neexistovalo by žiadne nadobudnuté právo podľa tohto nariadenia, pokiaľ ide o obdobie zamestnania DV v Spojenom kráľovstve, ktoré má dohoda o vystúpení chrániť.
- 40 V prejednávanej veci z vnútroštátneho rozhodnutia vyplýva, že bulharský orgán pre poistenie v nezamestnanosti najprv odmietol priznať DV dávky v nezamestnanosti z dôvodu, že DV sa po dosiahnutí dôb poistenia v Spojenom kráľovstve z dôvodu výkonu činnosti zamestnanca na území tohto štátu vrátila do Bulharska, kde požiadala o tieto dávky bez toho, aby vykonávala akúkoľvek pracovnú činnosť alebo dosiahla doby poistenia na území tohto členského štátu. Na druhej strane sa vnútroštátny súd domnieva, že podľa článku 31 ods. 1 dohody o vystúpení je zákonnosť tohto rozhodnutia o zamietnutí podmienená uplatniteľnosťou článkov 61 až 65a nariadenia č. 883/2004 na takéto okolnosti.
- 41 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 61 ods. 1 tohto nariadenia okrem iného stanovuje, že príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie nároku na dávky v nezamestnanosti dosiahnutím dôb poistenia, zohľadní v potrebnom rozsahu

doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Z článku 61 ods. 2 však vyplýva, že s výnimkou situácií uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) tohto nariadenia je uplatnenie článku 61 ods. 1 podmienené tým, že dotknutá osoba musí naposledy dosiahnuť doby poistenia v súlade s právnymi predpismi, na základe ktorých sa o dávky žiada, ak tieto predpisy takéto doby vyžadujú.

- 42 Preto, keďže z článku 54a ods. 1 KSO vyplýva, že bulharská právna úprava podmieňuje nadobudnutie nároku na dávky v nezamestnanosti dosiahnutím dôb poistenia a DV po návrate do Bulharska žiadne takéto doby nedosiahla, mala by nárok na dávku v nezamestnanosti podľa nariadenia č. 883/2004 na základe sčítania dôb poistenia dosiahnutých v inom štáte, v tomto prípade v Spojenom kráľovstve, len ak by jej situácia zodpovedala situácii uvedenej v článku 65 ods. 5 písm. a) tohto nariadenia v spojení s článkom 65 ods. 2.
- 43 V tejto súvislosti článok 65 ods. 2 prvá veta uvedeného nariadenia stanovuje, že úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba mala bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Takáto osoba poberá v súlade s týmto článkom 65 ods. 5 písm. a) dávky v nezamestnanosti v súlade s ustanoveniami právnych predpisov členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej vykonávanej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.
- 44 Z odpovede na žiadosť o informácie uvedenej v bodoch 29 a 30 tohto uznesenia, ktorú predložil vnútroštátny súd, ktorý má ako jediný právomoc v rámci konania zavedeného článkom 267 ZFEÚ, posúdiť skutkový stav sporu, ktorý prejednáva [pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. septembra 2022, Fossil (Gibraltar), C-705/20, EU:C:2022:680, bod 37 a citovanú judikatúru], jasne vyplýva, že počas celého obdobia výkonu činnosti ako zamestnanec na území Spojeného kráľovstva mala DV bydlisko v zmysle článku 1 písm. j) a článku 65 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 v tomto štáte, ktorý bol v tej dobe príslušným štátom v zmysle tohto posledného uvedeného ustanovenia. Až po skončení tejto činnosti ako zamestnanec sa DV vrátila do Bulharska a požiadala príslušný orgán tohto členského štátu o priznanie dávok v nezamestnanosti.
- 45 Z toho vyplýva, že na predbežnú otázku položenú v bode 39 tohto uznesenia treba odpovedať tak, že článok 65 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na situáciu, v ktorej osoba žiada o dávky v nezamestnanosti na príslušnom orgáne členského štátu, v ktorom nedosiahla doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti a na ktorého územie sa táto osoba vráti po uplynutí doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnutej v inom štáte, v ktorom mala v zmysle tohto ustanovenia počas celej tejto doby bydlisko.
- 46 Vzhľadom na odpoveď na túto predbežnú otázku nie je potrebné odpovedať na otázky položené vnútroštátnym súdom.

O trovách

- 47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol:

Článok 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012

sa má vykladať v tom zmysle, že:

sa neuplatňuje na situáciu, v ktorej osoba žiada o dávky v nezamestnanosti na príslušnom orgáne členského štátu, v ktorom nedosiahla doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti a na ktorého územie sa táto osoba vráti po uplynutí doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnutej v inom štáte, v ktorom mala v zmysle tohto ustanovenia počas celej tejto doby bydlisko.

Podpisy